

การประเมินผลกระทบด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน บริเวณจุดผ่าน
แดนถาวรช่องจอม จังหวัดสุรินทร์

Environmental Health Impact Assessment from the development of ASEAN
Community at Chongchom Border, Surin Province

ศมกานต์ ทองเกลี้ยง
ศูนย์อนามัยที่ 9 นครราชสีมา

หลักการและเหตุผล เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 10 ประเทศได้รวมตัว
กันเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งการรวมตัวดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อทางด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ ถ้าหากไม่มีการเตรียม
ความพร้อมในการรับมือกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมา

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสถานการณ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และความ
พร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่

วิธีการศึกษา

เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรที่ศึกษา
ได้แก่ ผู้บริหาร แกนนำอสม./ผู้นำชุมชน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อบต.ด่าน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์
โดยศึกษาระหว่างเดือน เมษายน 2559 – มีนาคม 2560

ผลการศึกษา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในพื้นที่อบต.ด่าน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ พบว่า
กลุ่มตัวอย่าง เคยรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับจุดผ่านแดน ร้อยละ 32.4 โดยทราบข่าวจากการกระจายข่าวของภาครัฐ
ร้อยละ 36.0 จากผู้นำชุมชน ร้อยละ 28.0 ส่วนการรับรู้และความพึงพอใจเกี่ยวกับการพัฒนาที่เกิดขึ้นแล้วหรือจะ
เกิดขึ้นในพื้นที่ พบว่า ส่วนใหญ่รับรู้และพึงพอใจด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาการท่องเที่ยว ด้าน
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเมื่อมีการพัฒนา ส่วนใหญ่เห็นว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่แย
ลงในเรื่อง ขยะ น้ำเสีย น้ำประปาและน้ำฝน สำหรับสถานการณ์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจากการเข้าสู่ประชาคม
อาเซียน พบว่าอบต.ด่าน มีปริมาณมูลฝอยประมาณ 5-10 ตัน/วัน กำจัดโดยการฝังกลบอย่างไม่ถูกหลักสุขาภิบาล
และมีการลักลอบทิ้งขยะโดยเทกองทิ้งในที่โล่ง ด้านการจัดการสิ่งปฏิกูล อนุญาตเอกชนดำเนินการ 3 ราย กำจัดโดย
ทิ้งในที่ดินของตนเองและที่ดินเช่า ส่วนการปนเปื้อนในอาหาร พบว่า ในปี 2558 ตรวจพบสารฆ่าแมลงในผัก ร้อยละ
2.17 ด้านคุณภาพน้ำประปา ส่วนใหญ่พบว่าไม่ผ่านมาตรฐานด้านแบคทีเรีย และจากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์
เจาะลึกพบว่ายังมีปัญหาเรื่องขยะทั้งที่มาจากตลาดและในชุมชน ปัญหาควันจากเตาเผาขยะและปัญหาขาดที่กำจัด
ขยะที่ถูกสุขลักษณะ ปัญหาน้ำเสียจากการลักลอบชักผ้ามือสอง และยังไม่มียุทธศาสตร์บำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ
ข้อเสนอแนะ

ควรมีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ครอบคลุมพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารด้านการพัฒนาจุดผ่านแดน
อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง และ อบต.ด่าน ควรเตรียมการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมภายใต้กฎหมายสาธารณสุข เพื่อ
สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จุดผ่านแดน และควรมีการดำเนินงานด้านอนามัย
สิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐาน